

20111783984

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

Врз основа на член 47, став 1 од Законот за процена („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10 и 158/11), министерот за економија донесе

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЦЕНА НА ВРЕДНОСТА НА КАПИТАЛОТ НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА, ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ДРУГИ ПРАВНИ ЛИЦА

I. Општи одредби

Член 1

Со оваа методологија се уредува начинот на процена на вредноста на капиталот на трговските друштва, јавните претпријатија и другите правни лица.

Член 2

Процената на вредноста на капиталот на трговските друштва, јавните претпријатија и други правни лица (во натамошниот текст: претпријатија) се врши во случај на:

- Купување или продажба
- Купување или продажба на делови
- Спојување
- Преземање
- Поделба
- Вложување и утврдување на структура на капиталот
- Одобрување на кредити
- Претворање на дел од обврските (побарувања од доверители) во капитал
- Стечај и
- Ликвидација.

Член 3

(1) Вредноста на капиталот на претпријатијата од член 2 на оваа методологија, се проценува со примена на статички метод на процена и тоа Метод на книговодствена вредност (во понатамошниот текст: КВ) или корегирана книговодствена вредност (во понатамошниот текст: ККВ), на денот на составувањето на билансот на состојбата.

(2) Во одредени случаи пропишани со оваа методологија, вредноста на капиталот може да се проценува и со примена на динамички методи на проценка и тоа:

- Метод на нето сегашна вредност (во понатамошниот текст: НСВ) или
- Метод на ликвидациона вредност (во понатамошниот текст: ЛВ)

II. Статички метод на процена

Член 4

Книговодствената вредност на капиталот се утврдува на следниот начин:

КВ (А) – ДР- О- ПВР – З каде:

А – е книговодствена вредност на активата

ДР – е долгорочни резервирања

О – е обврски

ПВР – е пасивни временски разграничувања

З – е загуба.

Член 5

Корегираната книговодствена вредност се утврдува на начин дефиниран во членот 4 од оваа методологија, врз основа на ревидиран финансиски извештај или по процена на поделните ставки на средствата и обврските.

Член 6

(1) Примената на статичкиот метод на процена е задолжително во сите случаи наведени во членот 2 на оваа методологија.

(2) Доколку вредноста на капиталот утврдена со статичкиот метод на процена е негативна, или се смета дека значително отстапува од пазарната вредност, продавачот или нарачателот на процената може да побара од проценувачот дополнително да примени динамични методи на процена како НСВ и ЛВ или да ја оспори процената до Комисијата за ревизија на процена, согласно член 40 од Законот за процена.

III. Метод на НСВ

Член 7

(1) Утврдување на НСВ на капиталот се врши врз основа на дисконтирање на вредноста на очекуваните нето готовински текови и утврдување на резидуалната вредност.

(2) Проектиите на идните приливи и одливи се вршат до целосно сервисирање на долгорочните обврски.

(3) Периодот за кој се врши проекција и дисконтирање на идните парични текови не може да биде покус од пет години.

Член 8

Дисконтната стапка по која се врши дисконтирање на идните парични текови претставува просечна пондерирана цена на долгот и капиталот и се пресметува според следната формула

$WACC \text{ по оданочување} = r_e \times E/V + r_d \times D/V (1-t_c)$ каде што,

r_e - е цената на капиталот и го претставува повратот од инвестицијата кој се бара од страна на акционерите;

r_d - е цената на долгот, и го претставува повратот кој се бара од страна на финансиерите на долгот;

E - е пазарната вредност на капиталот;

D - е пазарната вредност на долгот, т.е. финансиски позајмици подложни на камата;

V - пазарна вредност на претпријатието ($D+E$) и

t - е соодветната даночна стапка.

Член 9

Цената на капиталот е составена од следните компоненти:

$R_e = R_f + \beta \times ERP + CRP + SRP$ каде што

R_f - (Risk free rate) - Реална стапка на принос на безризични вложувања

β - бета коефициент, мерка до кој степен повратот на акциите на претпријатието варираат со повратот на пазарот како целина; (сензитивност на цена на акциите на пазарни ризици) и

ERP или премија за ризик на пазарот на капиталот која се бара за инвестирање на пазарот на капитал споредена со инвестирање во средства ослободени од ризик, (Повраток кој се очекува да го добијат инвеститорите за екстра ризиците на вложувањата)

CRP - Премија за ризик на земјата (Country Premium Risk)

SRP - Премија за ризик според големина на претпријатието (Size Premium Risk).

Член 10

(1) За пресметка на стапката на принос на вложување без ризик (рф), се земаат приносите на државните обврзници, деноминирани во Евра, со рок на доспевање од 10 години, коригирани за стапката на инфлација во евро зоната.

(2) Дисконтната стапка од член 8 на оваа методологија, не смее да биде помала од стапката на безризични вложувања (rf), како што е определена во став 1 на овој член.

(3) Стапката на безризични вложувања (rf) од став 1 на овој член се зголемува за вредноста на β – бета коефициентот, ERP - премијата за ризик на пазарот на капиталот и CRP – Премија за ризик на земјата и SRP – премијата за ризик на претпријатието.

(4) Премијата за ризик на претпријатието од став 3 на овој член, ја определува проценувачот врз основа на големината на претпријатието, квалитетот и соодветноста на организацијата, менаџментот и персоналот, финансиската состојба, производно-продажните капацитети, диверзифицираноста на купувачите и претприемничките можности.

(5) Елементите на премијата за ризик на претпријатието не можат да генерираат стапка повисока од 3%.

Член 11

(1) Резидуалната вредност се пресметува со делење на проектираниот нето паричен тек од последната година со дисконтниот фактор.

(2) НСВ на капиталот се утврдува како збир на сегашната вредност на нето паричните текови од проектираниот период и износот на сегашната вредност на паричниот тек во резидуланиот период.

(3) НСВ се пресметува на три алтернативни сценарија, на кои се утврдува сензитивноста на НСВ (основно, песимистичко и оптимистичко).

(4) НСВ на капиталот во песимистичкото сценарио (минимална НСВ) се утврдува со зголемување на дисконтната стапка за 3%.

(5) НСВ на капиталот во оптимистичкото сценарио (максимална НСВ) се утврдува со намалување на дисконтната стапка за 3%.

IV. Метод на ЛВ

Член 12

(1) Со методот на ЛВ се утврдува ликвидационата вредност на капиталот.

(2) Методот на ЛВ се применува во случај на ликвидација на претпријатието.

(3) Под редовна ликвидација се подразбира престанок на претпријатието со работа и продажба на неговиот имот по пазарни цени.

Член 13

(1) Основаната вредност на капиталот на претпријатието од членот 12 на оваа методологија, се утврдува како разлика меѓу ликвидационата вредност на сите средства на претпријатието и вредноста на неговите обврски, зголемени за проценетиот износ на трошоци потребни за да се спроведе постапката на ликвидација.

(2) Под ликвидациона вредност на имотот од став 1 на овој член се подразбира паричниот износ кој може да се оствари со поделна продажба на делови од имотот на претпријатието во постапката на редовна ликвидација.

(3) Процената на претпријатието во ликвидација може да се изврши и со другите методи на проценка, утврдени со оваа методологија.

V. Примена на методите на процена

Член 14

(1) Во случај на ликвидација на претпријатието се користат само статичките методи на проценка и методот на ЛВ.

(2) Во случај на стечај задолжително се применуваат статичкиот метод на процена. По потреба, доколку претпријатието продолжува со работа, проценувачот може да применува и метод на НСВ.

(3) Во случај на претворање на дел од обврските во капитал, конверзијата на обврските се врши по извршена процена на капиталот на претпријатието по статички метод.

(4) Во сите останати случаи од член 1 на оваа методологија, задолжително се применуваат статичкиот метод и методот на НСВ.

(5) Проценителот се определува за една вредност во рамките на опсегот на вредности кои ги добива со примена на неколкуте методи на процена.

(6) Вредноста на претпријатието во случаите од став 4 на овој член, проценувачот детално ја аргументира во Извештајот за процена.

Член 15

(1) Вредноста на претпријатието која се добива како краен резултат на процената, не мора да е идентична со продажната односно „пазарната“ цена на капиталот на претпријатието.

(2) Пазаранта цена е резултат на одлуките на купувачот и продавачот или менаџментот во актите на купување, продавање, спојување, преземање или делба на претпријатието.

VI. Содржина на Извештајот за процена

Член 16

Извештајот за процена кој се составува по спроведена постапка за процена содржи:

- Основни податоци за претпријатието (полн назив, адреса, дејност, број на вработени, основни финансиски показатели за последни три години, извод од Централниот регистар на Република Македонија),

- Добиени вредности со примена на различни методи на процена ,

- Образложение на применетите методи на процена,

- Избрана проценета вредност со образложение на истата,

- Почетен проценет Биланс на состојба,

- Останати елементи значајни за процената (проценета вредност на поделните средстава од активата, образложение на дисконтен фактор, доколку се применува методот на НСВ),

- Официјални финансиски извештаи согласно со Законот за трговски друштва. Доколку за потребите на процената се користат ревидирани финансиски извештаи, потребно е истите да бидат доставени,

- Документација за докажување на легалитетот на недвижни и движни ствари на претпријатието,

- Доколку во процената се опфатени поделните категории на средства (градежните објекти, производна и канцелариска опрема, повеќегодишни земјоделски насади, механизација, возила, основно стадо, основно јато, шуми, ситен инвентар, побарувања, залихи, гудвил и финансиски инструменти), потребно е за секоја од нив да се приложи листа на проценетите средства, соодветно потпишани од овластени проценувачи кои извршиле нивна процена,

- Потпишана изјава на проценувачот за доверливост, непристрасност, независност и професионален пристап во процената,
- Потпишана изјава на овластено лице во друштвото дека податоците дадени на проценувачот се точни и веродостојни и
- Број на Лиценца на проценувачот.

Член 17

Извештајот за проценка се составува во три еднообразни оригинални примероци од кои два за нарачателот и еден за изготвувачот на процената.

VII. Завршна одредба

Член 18

Оваа методологија влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.15-10110/2
21 декември 2011 година
Скопје

Министер за економија,
Ваљон Сараќини, с.р.